

LISÄTALOUSARVIOALOITE 22/2013 vp

Määrärahan osoittaminen valtakunnallisen SOTE-kiinteistöjen kehitys- ja osaamiskeskusten perustamiseen

Eduskunnalle

Terveyspalvelujen käytössä satoja tuhansia neliötä sairaala-, terveyskeskus- ja vuodeosastotiloja. Kiinteistöjen omistajina ovat kunnat ja kuntayhtymät, myös ulkopuolelta vuokrattuja tiloja on käytössä. Sosiaalipalvelujen kiinteistöissä omistuspohja on hajanaisempi, mikä johtuu esim. palveluasumisen järjestelyistä. Sosiaalipalveluissa ostopalvelut ovat myös terveyspalveluja yleisempiä. Hajanaisen omistuksen takia myös kiinteistöjen hoito-osaaminen on hyvin kirjavaa.

Suuri osa Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon rakennuskannasta on ikääntynyttä ja vaati-vaan käyttötarkoitukseensa suhteutettuna huonossa kunnossa. Peruskorjausta ei pidä kuitenkaan tehdä tämän päivän tarpeisiin, vaan tilojen on taivuttava tulevaisuuden tutkimuksiin ja hoitoprosesseihin. Väestön ikääntyminen ja kaupungistuminen, hoitohenkilöstön saatavuus, tutkimus- ja hoitomenetelmien kehittyminen sekä kansainväliset tartuntatautiuhat lisäävät sairaalakiinteistöjen kehittämistarvetta.

Sairaaloiden arkkitehtisuunnittelun lähtökohdat ovat aiemmin perustuneet tiukasti neliömääräisiin tilaohjelmiin, jossa potilasta kohti on määritelty pinta-ala, jota on toistettu. Lääketieteen kehitys on kuitenkin mullistanut sairaaloiden palvelurakennetta ja sen mukana rakennusta. Tämä kehitys on jatkuvaa. Tulevaisuudessa suunnittelun lähtökohtana tulee olemaan osaston toiminta ja sen asettamat vaatimukset. Rakennuskanta joutuu taipumaan yhä uusiin tehtäviin, ja

rakennusten on oltava yhä uudelleen muunneltavissa.

Kiinteistöjohtaminen ja -talous ovat keskeisiä alueita sairaalakiinteistöjen kehittämisessä. Peruskorjauksista ja uudisrakentamisesta päätettäessä on otettava huomioon, millaisessa kiinteistössä pystytään toimimaan parhaalla tavalla potilaan hyväksi ja samalla kustannustehokkaasti. Tämä edellyttää läpinäkyvää ja vertailukelpoista pitkän aikavälin suunnittelua, toimintojen ja tilojen suunnittelun yhteensovittamista, kiinteistöjen teknisen kunnan arviointia ja hyviä käytäntöjä korjausten toteuttamisessa.

Sairaanhoitotoiminta perustuu tulevaisuudessa kansalliseen terveydenhuollon visioon ja piirin väestölliseen kehittymiseen. Nämä muodostavat pohjan resurssien mitoitukselle ja organisoimille. Teknologia ja lääketiede mahdollistavat uusia hoitotapoja, joiden käyttöönottoon liittyvistä tarpeista ja mahdollisuuksista johdetaan sairaaloiden hoitoprosessit. Kaikki nämä lähtökohdat yhdessä määrittävät tulevat tilantarpeet ja perustan tilojen toiminnalliseen suunnitteluun. Nyt suunnitteilla oleva SOTE-uudistus pyrkii ilmoituksensa mukaan poistamaan erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon välistä jakoa ja tuomaan tehokkuutta palvelutoimintaan. Yleissairaalasta kehittyä myös "sairaala sairaalassa"-konseptilla uusia yksiköitä.

Kunnilla, sairaanhoitopiireillä ja muilla SOTE-kiinteistöjä omistavilla, niitä kunnostavilla tai rakennuttavilla tahoilla ei ole riittäviä mah-

dollisuuksia saada edullisesti ja helposti apua ja tietoa, vertailla vaihtoehtoja ja saada luotettavaa tietoa omien ratkaisujen tekemiseen. Kuntien kilpailutusosaamisessa myös kiinteistönhoidon, rakennuttamisen ja korjausrakentamisen osalta on suuria puutteita.

Ehdotan ratkaisuksi valtakunnallista hyvinvointi ja terveystalouden kiinteistöihin erikoistuvan SOTE-kiinteistöjen kehitys- ja osaamiskeskuksen perustamista. SOTE-kiinteistöjen kehitys- ja osaamiskeskus toimisi kiinteässä yhteistyössä alan tutkimuslaitosten, yliopistojen, VTT:n ja Tekesin kanssa projektioorganisaationa. Keskus tuottaisi osaamisen tukipalveluita maksusta kunnille ja sairaanhoitopiireille heidän hankkeissaan ja tekisi pitkäjänteistä työtä kiinteistöosaamisen nostamiseksi.

Ehdotan SOTE-kiinteistöjen kehitys- ja osaamiskeskuksen perustamista Kouvolaan Woodinno -puurakentamisen keskuksen yhteyteen. Etuna Kouvolaan sijoittumisessa olisi, että Kouvo-

lan oma Ratamo-hanke pystyisi toimimaan keskuksen pilottiasiakkaana.

Ehdotan SOTE-kiinteistöjen kehittämis- ja osaamiskeskusta määräaikaiseksi, 5 vuotta, jonka vuosittainen suora valtion rahoitusosuus olisi 1,2 miljoonaa euroa. Keskus saisi tuloja hoitamisestaan kuntien projekteista ja osallistumalla esim. Tekes-projekteihin tutkimusorganisaatioiden kanssa. Keskuksen toiminta tulee maksamaan itsensä takaisin moninkertaisesti korjaus- ja rakentamisvirheiden välttämisenä ja osto-osaamisen paranemisena.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2013 lisätalousarvioon momentille 28.90.22 lisäyksenä 1 200 000 euroa SOTE-kiinteistöjen valtakunnallisen kehittämisen- ja osaamiskeskuksen perustamiseen.

Helsingissä 28 päivänä toukokuuta 2013

Jari Lindström /ps